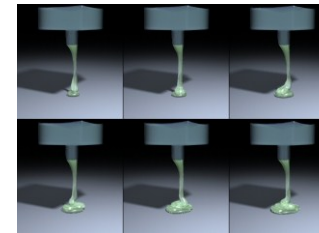

Értelemező szótár:	FAFA:	Tudományos elnevezés:
merev B mn 1. Nem rugalmas, nem hajlékony <anyag, test>. Rugalmasságát, hajlékonyságát veszített <test(rész)>.	merevség engedékeny ↔ merev	Young-modulus, E (Pa)
rugalmas B mn 1. A rá ható erő következtében megváltozott alakját a hatás megszűntével visszanyerő. Vmihez hozzáutódva róla visszapattanó.	rugalmasság rugalmatlan ↔ rugalmas	visszarugózó képesség, ϵ_r fajl. elaszt. def. munka, w_r (J/m ³)
képlékeny C mn 1. Műsz Könnyen gyúrható, alakítható.	képlékenység nem képlékeny ↔ képlékeny	$\epsilon_t - \epsilon_{sz}$
gyenge A gyöngye I. mn 2. Nagyobb megterhelést el nem viselő. Gyenge kötél. nép	alakíthatóság nem alakítható, törékeny ↔ alakítható	ϵ_{sz}
erős A I. mn 3. Károsító hatásoknak ellenálló, szilárd, tartós. Erős szövet, vár. Szh: erős, mint a bőr: nagyon tartós <szövet>.	erősség gyenge ↔ erős	szilárdság, σ_{sz} (Pa)
szivós B mn 1. Nehezen törhető, szakítható, téphető v. rágható.	szivósság nem szivós, törékeny ↔ szivós	fajl. törési munka, w_{sz} (J/m ³)
kemény A mn 1. A nyomásnak, megmunkálásnak ellenálló <szilárd anyag>.	keményiség puha ↔ kemény	keményiségi szám, HB, HV, HK („Pa”)

Fogorvosi anyagtan fizikai alapjai 8.

Mechanikai tulajdonságok 3.

Kiemelt témák:

- ❖ *Viszkoelasztikus* viselkedés definíciója
- ❖ Viszkoelasztikus viselkedés leírása, modellek
- ❖ Példák viszkoelasztikus jelenségekre

Tankönyv
fejezetei:
18

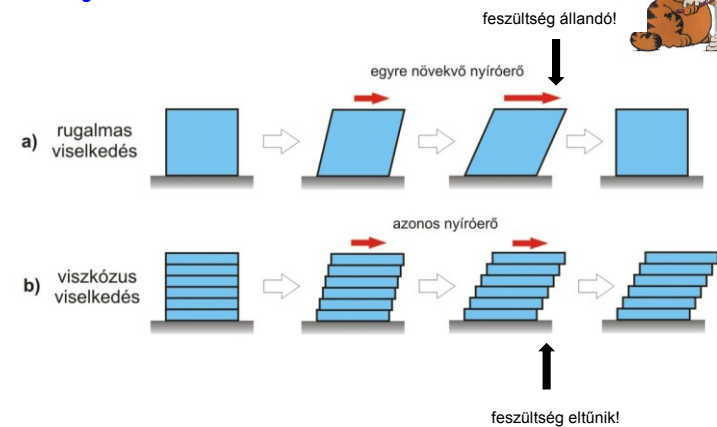
2

Viszkoelaszticitás

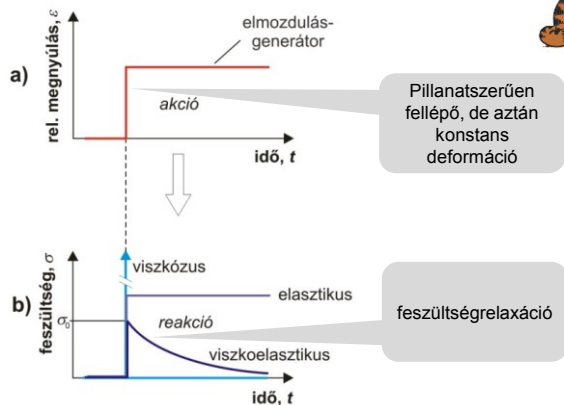
3

Rugalmas és viszkózus viselkedés összehasonlítása:

4

Viszkoelaszticitás

5

Feszültségre relaxáció:

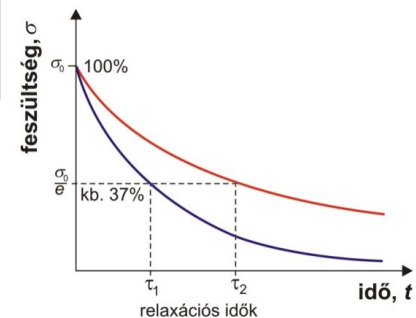
$$\sigma = \sigma_0 e^{-\frac{t}{\tau}}$$

$$\tau = \frac{\eta}{G}$$

relaxációs idő

$$G = \frac{E}{2(1+\mu)}$$

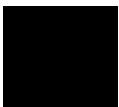
$$G \approx E$$

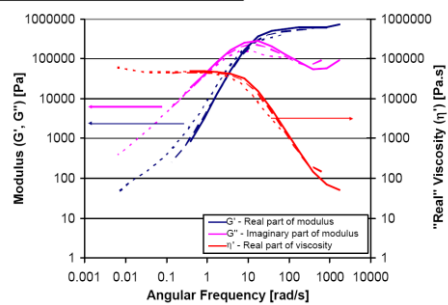
6

Például: gyurmalin

polidimetilsziloxán

PDMS	65%
Silica	17%
Thixotrol	9%
Boric Acid	4%
Glycerine	1%
Titanium Dioxide	1%
Dimethyl Cyclosiloxane	1%

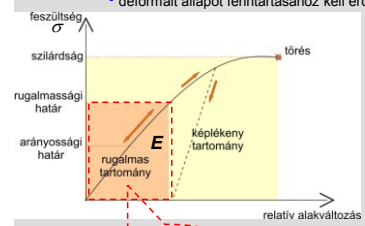

7

Emlékeztető:

Rugalmas viselkedés

- pillanatszerű
- deformált állapot fenntartásához kell erő

Hooke-törvény:

$$\sigma = E \varepsilon$$

Hooke-test

Ideálisan rugalmas test

Viszkózus viselkedés

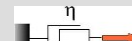
- időigényes
- a deformáció folyamatához kell erő

Newton-törvény:

$$\sigma = \eta \frac{\Delta \varepsilon}{\Delta t}$$

Newton-test

Ideálisan viszkózus test

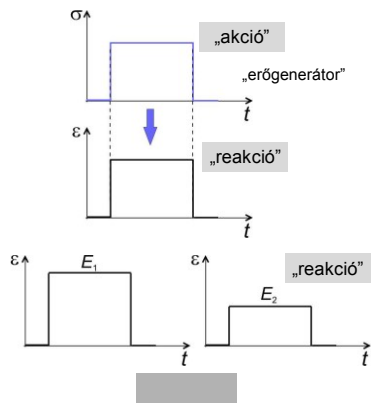
8

Ideálisan rugalmas test viselkedése

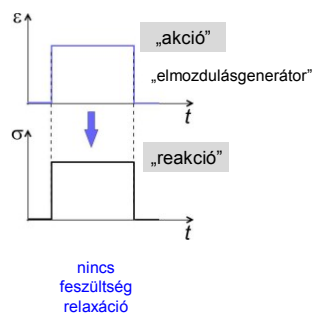

Hooke-test

Állandó erőhatás (feszültség) esetén hogyan változik a deformáció?

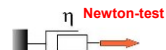
Állandó deformáció esetén hogyan változik a belső feszültség?

nincs feszültség relaxáció

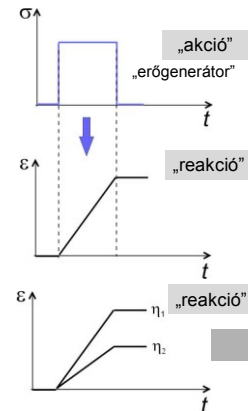
9

Ideálisan viszkózus test viselkedése

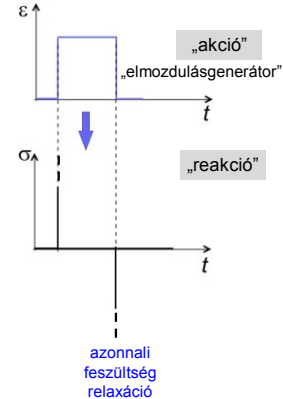

Newton-test

Állandó erőhatás (feszültség) esetén hogyan változik a deformáció?

Állandó deformáció esetén hogyan változik a belső feszültség?

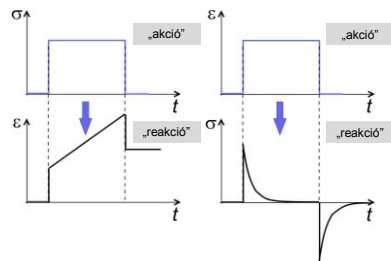
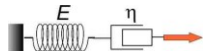

azonnali feszültség relaxáció

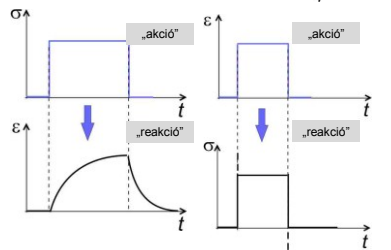
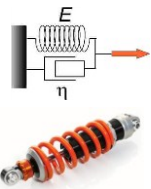
10

Viszkoelasztikus modellek

Maxwell-modell

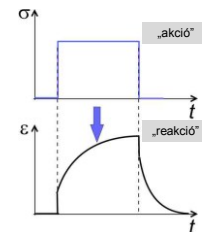
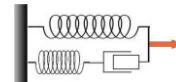

Voigt-modell (Kelvin-Voigt-modell)

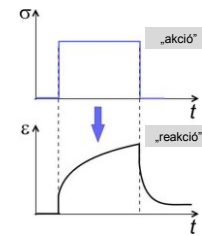

11

Standard lineáris modell

Burgers-modell

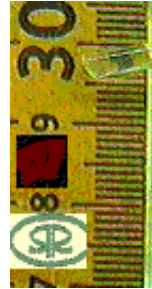
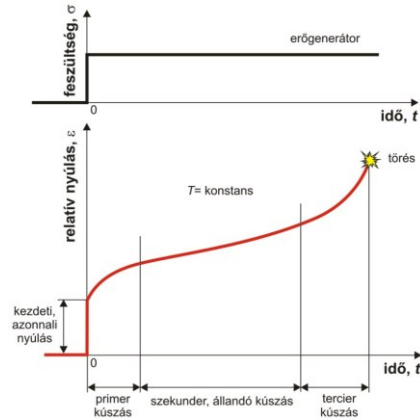

12

Viszkoelasztikus jelenségek

Kúszás

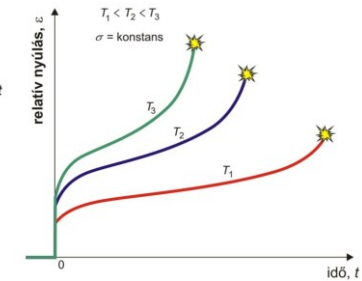
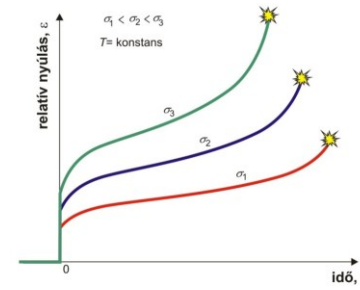
Hosszan tartó állandó terhelésnél fellépő állandóan növekvő deformáció.

1–10⁷ s !!

Modell: ? — Maxwell
— Burgers

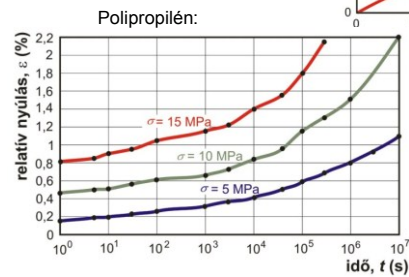
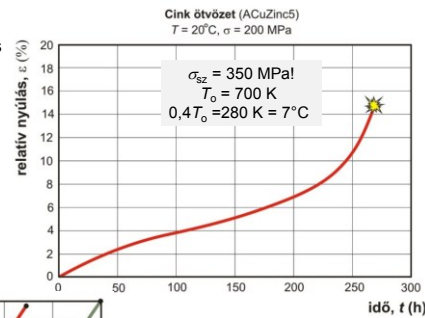
13

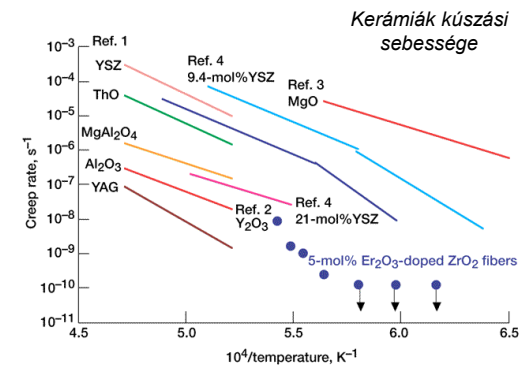
14

hőmérséklet!

pl. fémeknél $0,4T_0 < T$ -nél jelentős

15

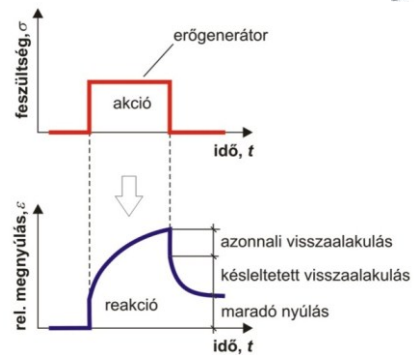

16

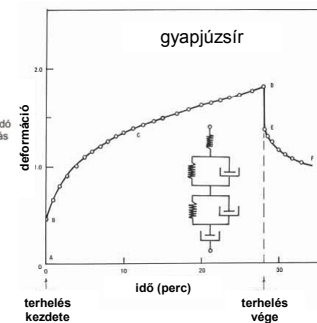
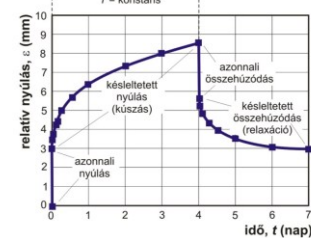
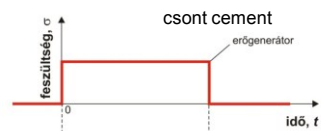
Relaxáció

Alakrelaxáció
(recovery)

Erőhatás megszűnte utáni visszaalakulás.

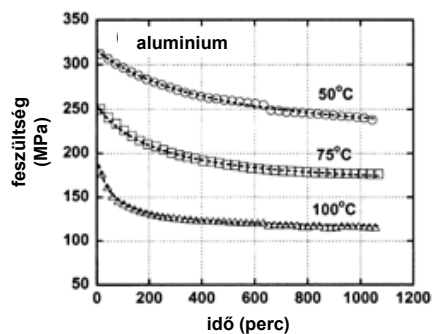
17

18

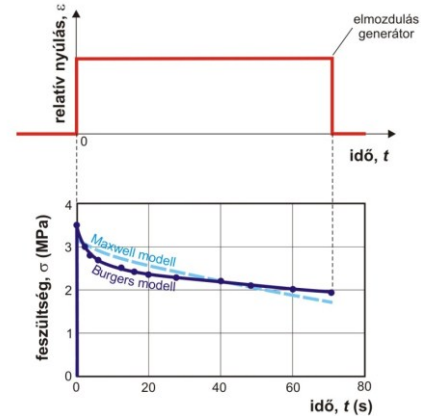
Feszültségrelaxáció

Állandó deformáció mellett fellépő csökkenés a belső feszültségben.

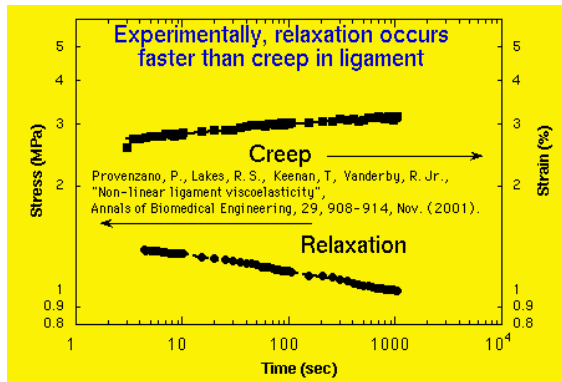

19

Miofibrilláris fehérjékből készített film:

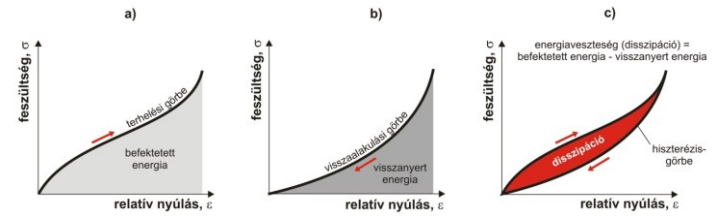

20

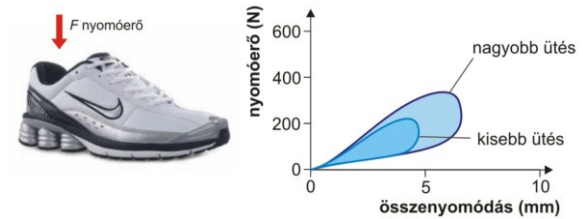
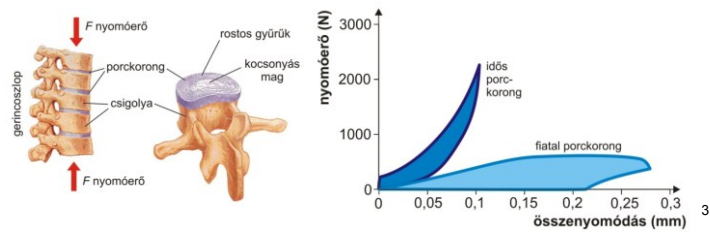
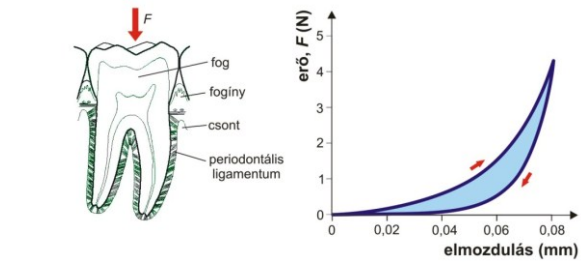
21

Hiszterézis

→ sokk-csillapítás

22

Következő előadáshoz:
19. tankönyvi fejezet

24